

одержану точку прикласти слюсарний кутник і відмітити точку на металевій дузі. Ця точка й буде шуканою. Ознайомлення учнів з обома способами, а можливо й більшою кількістю, сприяє формуванню вміння застосовувати геометричні знання у життєвих ситуаціях, встановлює зв'язок теорії з практикою, геометрії з технологіями.

Список використаних джерел

1. Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти (автор Туташинський В. І.) «Рекомендовано МОН України» (наказ МОН України від 24. 07. 2023 № 883)

URL: https://osvita.ua/doc/files/news/896/89686/Tekhnolohiyi_7-9_kl_Tutashynskyy_26_07_2.pdf (дата звернення 20. 09. 2023).

2. Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурда М. І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В.) «Рекомендовано МОН України» (наказ МОН України від 24. 07. 2023 № 883) URL: https://osvita.ua/doc/files/news/896/89682/Heometriya_7-9_kl_Burda_ta_in_26_07_2023.pdf (дата звернення 20. 09. 2023).

3. Семенович О. Ф., Коваленко В. Г. Геометричні перетворення площини. Київ: Вища школа, 1993. 112 с.

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ

Царенко О.М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький

Кулик А.О.

вчителька трудового навчання Підлісненської філії комунального закладу «Олександрівський ліцей №2», м. Кропивницький

Прискорення інтеграційних процесів і стрімкий розвиток науки та технологій у сучасному світі й інші чинники актуалізують проблему підготовки школярів, зокрема старшокласників, до вчасного і

безпомилкового професійного самовизначення. Згідно концептуальних засад реформування середньої школи сутність життєвої компетентності школяра полягає у формуванні вміння проєктувати власну освітньо-професійну траєкторію, що забезпечить у майбутньому професійний успіх і конкурентоспроможність фахівця на сучасному ринку праці [1].

Таким чином, цілі та завдання профорієнтації мають доповнюватися такими компонентами: спрямованістю школяра на пізнання себе і власного місця у світі як основи своєчасного вибору професії; виробленням вміння аналізувати свої здібності та порівнювати їх з вимогами обраної професії; розвивати професійно важливі якості для майбутньої трудової діяльності. Водночас, зміст профорієнтаційної роботи у закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) часто обмежується тільки фрагментарними повідомленнями інформації на профорієнтаційну тематику на уроках і виховних заходах.

Результати науково-педагогічних досліджень (В. Сидоренко, Д. Тхоржевський, М. Янцур) та практичний досвід засвідчують, що діяльність учнів щодо вибору майбутньої професії активізується в 10-11 класах. Однак, очевидна застарілість методичних розробок для педагогів обмежує їхні можливості щодо допомоги учням професійно самовизначитися. При цьому, доцільно звернути особливу увагу на інформаційно-технічні засоби навчання нового покоління (зокрема мультимедійні засоби навчання), які мають значні дидактичні можливості для проведення профорієнтаційної роботи із старшокласниками.

Наукові праці О. Коберника, В. Сидоренка, А. Терещука, Д. Тхоржевського, М. Янцура та інших вчених, в яких висвітлюються актуальні питання технологічної освітньої галузі, переконують, що вона має не лише значний компетентнісний потенціал, а й сприяє вчасному вибору школярами напряму майбутньої трудової діяльності. При цьому, вчені розглядали особистість як активний і самостійний суб'єкт професійного самовизначення.

Чимало наукових праць присвячені дослідженню проблеми недостатньої зорієнтованості змісту освіти на формування здатності здобувачів освіти застосовувати знання, вміння та навички у практичній діяльності. Разом з цим, результативність інноваційних методів і прийомів, які нині застосовуються у трудовому навчанні та вихованні школярів, значною мірою залежить від засобів навчання, які використовуються з певною дидактичною (профорієнтаційною) метою, зокрема від мультимедійних технологій [2].

На нашу думку, в системі профорієнтації учнівської молоді у ЗЗСО головна роль належить вчителю трудового навчання та технологій. Адже на уроках технологій школярі працюють над груповими чи індивідуальними проектами, що передбачає виконання трудових дій та операцій і забезпечує формування ключових компетентностей та наскрізних умінь. На заняттях учні здобувають знання про технології сучасного виробництва, конструкційні матеріали та їх властивості, що може бути пов'язано з їх майбутніми професіями. Відповідно, вчитель трудового навчання та технологій спільно з іншими педагогами і фахівцями мають зосередитися на реалізації таких перспективних напрямів профорієнтаційної діяльності: забезпечення учнів інформацією профорієнтаційного спрямування з широким використанням засобів навчання нового покоління; вироблення вмінь школярів об'єктивно оцінювати власні можливості; надання допомоги старшокласникам у виборі майбутньої професії відповідно до їх інтересів і можливостей; наполеглива праця з батьками тощо.

У навчальному посібнику М. Янцура цілком обґрунтовано зазначається, що *професійне самовизначення* – це процес самопізнання та об'єктивної оцінки школярами власних індивідуальних особливостей, порівняння професійно важливих якостей і можливостей з вимогами, які необхідні для оволодіння конкретною професією. Як зазначає вчений, основу безпомилкового професійного самовизначення школярів становлять суперечності між їх прагненням до самостійності та неготовністю до обґрунтованого професійного самовизначення [3, с. 188].

Отже, частковому вирішенню проблеми профорієнтації учнівської молоді може сприяти реалізація зазначених перспективних напрямів удосконалення профорієнтаційної роботи та впровадження інноваційних методів і мультимедійних технологій у цей процес. Зокрема, як показують результати досліджень різних авторів, мультимедійні технології інтегрують у собі потужні розподілені освітні ресурси, що сприяють створенню середовища для формування інформатичної та комунікативної компетентностей учнів, котрі є важливими для їх майбутньої професійної діяльності. Завдяки мультимедійним технологіям можна реалізовувати інноваційні методичні підходи до організації освітнього процесу та профорієнтаційної роботи з учнями [4].

Практичний досвід профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю у філіях комунального закладу «Олександрівський ліцей №2» Олександрівської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської

області засвідчив, що ефективними методиками використання мультимедійних технологій з профорієнтаційною метою є:

1. Демонстрація відеоінтерв'ю з представниками різних професій.
2. Використання інтерактивних веб-сайтів та проведення он-лайн тестування учнів з профорієнтаційною метою.
3. Візуалізація професіограм і калейдоскопа професій.
4. Віртуальні екскурсії на виробництво у формі ділових ігор.
5. Виконання учнями групових проєктів.

Проведене експериментальне дослідження на даному етапі ще не забезпечує статистично значущих результатів і потребує апробації в інших освітніх закладах, проте дає підстави зробити попередні висновки:

1. Мультимедійні технології стали ефективним інструментарієм підготовки учнівської молоді до вибору майбутньої професії.

2. Виявлені недоліки, пов'язані із невизначеністю частини учнів старшого шкільного віку щодо майбутньої професії, свідчать про необхідність активізації профорієнтаційної роботи у закладах загальної середньої освіти різного типу і профілю.

3. Основними кроками професійної орієнтації учнів старшого шкільного віку є: самоаналіз, дослідження професій, практичні дослідження, консультації інших фахівців, планування майбутньої кар'єри.

4. Професійна орієнтація молодого покоління має стати перманентним процесом, адже школярі можуть змінювати свої цілі та інтереси через деякий час. Ефективною умовою обґрунтованого вибору старшокласниками майбутньої професії є ретельна підготовка до конкретного виду трудової діяльності з урахуванням власних можливостей.

5. Подальші наукові пошуки доцільно спрямувати на дослідження дидактичних можливостей соціальних медіа-платформ YouTube, Instagram, LinkedIn та інших, які на цей час залишаються нереалізованими, але можуть сприяти вчасному і безпомилковому професійному самовизначенню учнів, зокрема старшого шкільного віку. Зазначені медіа-платформи доцільно використовувати у профорієнтаційній роботі з учнями як окремо, так і в поєднанні з традиційними методами та засобами (наприклад, паралельно з консультаціями з фахівцями чи відвідуванням професійних виставок).

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf> (дата звернення 01.08.2023).

2. Царенко О.М., Новосад Л.В. Методичні особливості використання інформаційно-технічних засобів візуалізації програмного матеріалу на уроках технології. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2023. Вип. 208. С. 255-259.

3. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій: навч. посіб. Київ : ВД «Слово», 2012. 464 с.

4. Гуржій А.М., Гуревич Р.С., Коношевський Л.Л., Коношевський О.Л. Мультимедійні технології та засоби навчання : навч. посіб. / за ред. Гуржія А.М. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. 556 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ НУШ

Захарчук В.М.

вчитель трудового навчання та технологій,
науковий ліцей № 3 Полтавської міської ради, м.Полтава

Реалізація основних завдань НУШ ставить перед вчителями важливе завдання із формування особистості учня, підготовленого до реалій життя, здатного жити та ефективно працювати в сучасному соціумі.

На уроках технологій з огляду на вищезазначене, важливо удосконалювати підходи до навчання учнів, залучати їх до активної участі у процесі навчання. Один із способів реалізації зазначеного полягає у організації навчального проектування, що дозволяє учням розвивати свої творчі та практичні навички, а також вчить їх застосовувати знання на практиці.

Питання організації навчального проектування на уроках трудового навчання та технологій, висвітлено у працях О. Коберника, О. Нагорної, Ю. Срібної, С. Ткачука, О. Хищенко, С. Ящука та інших [4; 5]. Також важливою є відповідна підготовка майбутніх учителів технологій, здатних працювати відповідно до вимог НУШ, якісно організовувати навчальний процес, розвивати ключові компетентності школярів, ефективно впливати на формування в учнів національної самосвідомості. Саме цим питанням присвячено праці О. Дебре, Л. Гриценко, О. Кудрі, А. Цини [1-3; 6]

Навчальне проектування – це метод навчання, що базується на розв'язанні конкретних завдань та створенні реальних продуктів чи проектів.